

کاربرد کودهای زیستی در کشت سیب زمینی در ایران: چالش‌ها و راهکارها

هوشنگ خسروی^{۱*}

۱- دانشیار پژوهشی بخش تحقیقات بیولوژی و بیوتکنولوژی خاک، مؤسسه تحقیقات خاک و آب، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرج، ایران

* نشانی پست الکترونیکی نویسنده مسئول: hkhosravi@areeo.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۱/۰۷

تاریخ انجام اصلاحات: ۱۴۰۲/۰۱/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۱/۲۰

چکیده:

سیب زمینی یکی از محصولات کشاورزی مهم در سبد غذایی مردم ایران است. برای رشد گیاه سیب زمینی، مقادیر زیادی کودهای شیمیایی مصرف می‌شود که باعث بروز مشکلاتی برای انسان و محیط زیست می‌شود. یافتن روش‌های جایگزین مبتنی بر حفاظت از محیط زیست و سلامت انسان برای تغذیه این محصول مفید و پرمصرف، اهمیت زیادی دارد. کاربرد کودهای زیستی می‌تواند یک گزینه مناسب در این مورد باشد مشروط بر این که همه مؤلفه‌های پژوهش، تولید و مصرف براساس یک برنامه منسجم و مبتنی بر پایه علمی و اصولی فراهم شود. پژوهش‌های اندک و پراکنده‌ای در مورد استفاده از کودهای زیستی در سیب زمینی انجام شده است. در همین پژوهش‌های محدود، از طیفی از ریزجانداران مختلف همراه با ارقام مختلف سیب زمینی و در شرایط مناطق مختلف با مدیریت‌های متفاوت زراعی استفاده شده است. بنابراین نتایج آن‌ها قابل جمع‌بندی نبوده و تاکنون یک کود زیستی مناسب با تأیید مراکز علمی - پژوهشی معتبر برای سیب زمینی در کشور ارائه نشده است. در مجموع به نظر می‌رسد که ترکیبی از کودهای زیستی با کودهای شیمیایی و یا آلی، مؤثرتر از هر کدام به تنهایی باشد. برای این منظور، پیشنهاد می‌شود که پژوهش‌های هدفمند و متمرکزی بر پایه تغذیه تلفیقی صورت گیرد و معیار اثربخشی آن‌ها نیز عملکرد کمی و کیفی غده سیب زمینی در مزارع بهره‌برداران باشد.

واژه‌های کلیدی: نیتروژن، مایه تلقیح، کود بیولوژیک، محرک رشد، بذرمال